

REDACIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefanate nu se
primesc.
Manuscrisurile se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrația în
Brașov și la următoarele
BIROURI DE ANUNȚURI:
In Viena: I. J. Dukas Nachf.,
N. X. Angenold & Emeric Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelek Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsbet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garonată pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licități mai dese după tarifar
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA” iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarik
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrația, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dăsuși în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Ațât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 118.

Brașov, Duminică 29 Mai (11 Iunie).

1905.

Din primăvară în toamnă.

Se petrec atâtea evenimente în lumea mare, încât abia se mai dă în afară atențiune crizei ungare; ér înăuntru se simte un fel de descordare, vedând ómenii stagnațiunea, în care, a ajuns această criză. Numai în Budapesta agitația spiritelor asupra mersului crizei se ține la óre-care nivel, prin stăruințele presei maghiare de a exploata și cele mai neînsemnate incidente în favoarea coalițiunii și a cauzei sale.

Incidentul cu președintele tribunalului consular din Constantinopol, Kvassay, încă și acum mai întempiată o mulțime de epiloguri în colónele foilor opoziționale. Se scie, că acest Kvassay stă în óre-cari legături familiare cu Kossuth, care l'a și introdus înaintea sfatului conducătorilor coalițiunii, unde s'a trecut la ordinea zilei peste propunerile lui, eșite cum s'a pretins, din indemn propriu. Se înțelege, că fiasco, ce l'a suferit Kvassay a fost pus și pe ráboșul lui Kossuth, care l'a prezentat.

Firește, că Kossuth fú silit să se apere, și o și face în numărul cel mai nou al lui „Magyarország”. După mai multă vorbă în sus și în jos, éta că iese iepurele din tufă. Kossuth descopere, că și Kvassay se numără între acei funcționari mai înalți, cărora li s'a oferit un post ministerial, cari însă, deși printr'asta ar fi ajuns la cea mai înaltă tréptă a aspirațiunii lor, au refuzat să primescă a fi miniștri în împrejurările de față. Ei bine, exclamă Kossuth, decă un astfel de bărbat, care a refuzat a fi ministru și și-a câștigat astfel stima nóstră, a dorit și cerut a-și espune vederile sale înaintea comitetului diriguitor al coaliției, nu trebuiau eu cu bucurie să-i ofer această ocaziune? Decă l'am introdus însă, nu m'am solidarizat cu tendințele și scopurile sale.

Incolo Kossuth nu dă nici o importanță espunerilor ce Kvassay le-a făcut pe propria sa răspundere, vorbesce însă de importanța ce i-au dat-o contrarii lui (din sinul liberărilor) și lasă să se înțelégă printre rânduri, că acest funcționar superior le-a cam tras puțin dungă peste socotéla celor ce sunt ocupați în secret cu crearea noului minister de tranziție.

Dér înzadar. Coaliții cu tot bobárnacul acesta, ce l'au dat consorțiului Tisza-Fejervary, nu mai pot de ciudă și de mânie, că acest consorțiu încă tot mai funcționează și că, cu voie fără voie, tot el va fi chemat a construi puntea de trecere, din primăvară în toamnă, a crizei. Cabinetul Fejervary capétă conturi tot mai marcate și deja au început a se numi persoane, cari vor face parte din el. Nu se va zămisli însă până după Rosalii și după ce, în Joia viitoare, ministrul președinte Tisza își va face éráși aparițiunea la palatul împératesc în Viena.

Pausa scurtă pâna atunci este și va fi întrebuintată cu diferite enunțațiuni și contemplațiuni. Așa d. e. tiszaiști găsesc cu cale tocmai acuma

a face cunoscut în mod semioficios, cari sunt principiile lor, cu cari voiesc să introducă reforma parlamentară și care este rezultatul lucrărilor pregătitoare ale lui Tisza cu privire la estinderea dreptului electoral. Noi lucrăm, dic ei, pe când coaliția face numai politică mare. S'ar pără că tiszaiștii încă tot nu au renunțat la ori-ce speranță de a se rehabilita în vr'un chip óre-care.

In ce privesc conțemplările coalițiilor, le vira tocmai a propos cele ce se petrec în țerile scandinave. Un Rege destituit de parlament! Se putea óre întâmpla ceva ce ar fi încurajat mai mult nisuințele coalițiilor din dieta ungară?

Răspunsul nrméză de sine: „va trebui și Regele nostru să se plece în cele din urmă dinaintea voinței națiunii”. Numai cât uită dumnealor, că *si duo faciunt idem, non est idem*, adecă: decă doi voiesc să facă una și aceeași, tot nu va fi una și aceeași!

Gvernul turcesc și drepturile acordate Românilor macedoneni. Din Constantinopol se telegrafiază că ministerul de culte a trimis valilor instrucțiuni în privința iradelei în favoarea Românilor macedoneni. După aceste instrucțiuni Kaimakanii vor trebui să permită formarea comunității aromânilor, cu condițiunea ca să rămână sub autoritatea patriarhatului ecumenic, și să recunoscă existența juridică a comunităților. Autoritățile nu vor trebui să se opună la construirea de biserici românesce și la alegerea domiciliului preoților români.

Svedia și Norvegia.

Destituirea regelui Oskar.

Evenimentul zilei în Europa este *marele conflict* dintre țerile peninsulei scandinave Svedia și Norvegia și destituirea regelui Oskar din partea parlamentului norvegian.

Storthing-ul (parlamentul) norvegian a votat în două rânduri legea privitoare la afacerile externe și consulare norvegiane independente; regele însă n'a vrut să o sancționeze, fiind-că nu voia să dispară unica legătură comună dintre țerile ce trăiau în uniune personală, adecă reprezentanța comună a afacerilor externe și consulare. In urma acésta storthing-ul a votat a treia órá legea amintită, pentru-ca independența și suveranitatea Norvegiei să fie desevirșite. Regele Oskar a refuzat însă și de astădată sancționarea legii, deși în sensul constituțiunii norvegiane regele numai în două rânduri póte să-și exercite dreptul de veto. In urma acésta guvernul norvegian și-a dat dimisia, ér regele prin rescriptul de la 27 Maiú a făcut cunoscut storthing-ului, că nu póte să numescă un guvern nou, fiind-că nu află ómeni și o majoritate, care să-i sprijinescă politica.

Acum urmă faptul, ce aproape n'are päreche, că parlamentul norvegian a trimis regelui Oskar o adresă, în care după ce își manifestă stima față de casa regală și după-ce enunță solidaritatea și simpatiile față de Svedia, declară că *puterea regală și-a perdut efectul în Norvegia*, — cu

alte cuvinte declară detronarea lui Oskar II. ca rege al Norvegiei.

Storthing-ul nu s'a mărginit la atât, ci după-ce regele Oskar a încetat de a mai funcționa ca rege al Norvegiei, a autorizat consiliul de stat, care demisionase, să exercite el puterea regală.

Asupra evenimentelor ce au urmat, dăm următoarele aménunte:

Președintele camerei norvegiane a cerut o audiență pentru deputațiunea, care voia să refere regelui hotărîrea amintită a storthingului. Regele a răspuns: »Deórece nu recunosc *actul revoluționar* sevîrșit de cameră, prin care se violéză constituțiunea și legea, *refus să primesc deputațiunea*».

Storthingul norvegian a dat *oproclamație* către popor, în care dicte între altele:

»Decă procesul dezvoltării și a puternic, decum era voința unor storthing-ului, avem firma speranță, că poporul norvegian va avé norocul de a trăi în pace și în legere cu toate popórele, mai ales însă cu poporul svedez, de care ne légă legătură atât de firesc. In firma convingere, că poporul norvegian e una cu storthing-ul și guvernul în alipirea față de imperiul independent, păstrându-și calmul și liniștea, bucuros va purta sarcinile, ce se pretind, și așteptă, ca tot supusul să se acomodeze cerințelor legii și ordinii, ascultând de autoritățile civile, bisericesti și militare, cărora storthingul li-a dat puterea în numele poporului norvegian.

Consiliul de miniștri norvegian a decis să înființeze imediat un ministeriu de externe, numind în acest post pe ministrul Löweland. A decis apoi să scóttă din bandiere emblemele uniunii. Ministrul apărării naționale a adresat o proclamație către armată, comunicându-i noua situațiune. Nouele bandiere atât în fortărețe, cât și pe vasele de răboiu, vor fi salutate cu focuri de tun.

In Svedia domnesce o viuă iritare. Diarele svedeze susțin, că fără consimțământul parlamentului svedez, Norvegia nu póte să se declare independentă.

După sciri din Stockholm toate garnisónele svedeze de la frontiera norvegiană au fost întărite și puse pe picior de răboiu. Tóte rezervele au fost chemate sub arme.

Consiliul de miniștri al Svediei, ținut sub președința regelui, a decis să trimită Norvegiei un *ultimatum*, ceréndu-i să menție unirea cu Svedia.

Cu tóte aceste se speră, că se va puté evita isbucnirea răboiului între Svedia și Norvegia. Regele Oskar e *contra răboiului*, pe când principele moștenitor și miniștri cred, că conflictul nu se va puté resolvá, decát cu arma.

Svonuri de pace.

Agentia »Reuter« din Londra aduce din Petersburg o scire cu pretenții de însemnătate. Spune anume, că după un consiliu de miniștrii, ce s'a ținut la 6 Iunie în Tarskoe-Selo ambasadorii ruși din Washington și Paris au fost încunoscințați, că *Rusia ar dori să cunoscă condițiunile de pace ale Japoniei*.

»Standard« primesce însă de la corespondentul său din Petersburg o telegramă în care spune, că oficiul de externe rusesc l'a autorizat să *desmintă* fără nici o rezervă scirea, că guvernul rusesc și-ar fi esprimat dorința de a cunósce condițiunile de pace ale Japoniei.

Evident, că aceste două sciri se contrédic. Nu se póte, decí, atribui o deosebită însemnătate nici telegramii celei mai noué trecutú prin retortá englesá, în care

se spune, că Țarul a primit pe ambasadorul american și i-ar fi spus, că e înclinat a încheia pace.

De altá parte Japonia s'è fi declarat, că nu va încheia pace, nici nu va publica condițiunile de pace, până când trimișii speciali japonesi și ruși nu se vor întruni în consiliu de pace.

»Tageblatt« din Berlin primesce un fórté interesant comunicat din Petersburg. Se dicte în acest comunicat, că marele duce Vladimir e responsabil în primul rând de continuarea răboiului. Marele duce a făcut pe Țarul să credă, că e în interesul tuturor puterilor, ca Japonia să nu se întărescă prea mult și după răboiú să dobândescă teritoriu mare. Diarele tuturor țerilor, chiar și cele englese și americane recomandă Rusiei încheierea păcei înainte de ce Japoniesii au dobândit succese noué. De aici se deduce, că în cas când Rusia ar fi din nou bătută, puterile vor interveni pentru a împiedeca sporirea Japoniei în teritoriu și putere. Rusia ar trage decí un mare folos din continuarea răboiului.

În România.

si terenurilor petrolifere
Cestiunea concesiunii
ale statului.

In ședința dela 24 Maiú în ședința naturală, guvernul român a făcut o rație fórté importantă cu privire la cestiunea concedării terenurilor petrolifere ale statului, în urma unei interpelări a d-lui Dim. Sturdza, adresată primului ministru.

D-l D. Sturdza face mai întâiú istoricul esploatăriilor de petrol particulare, cari au luat un avént fórté mare. Dela 100 mii tóne petroleu, ce se produceau până la 1898, în acest an s'a urcat produțiunea la 500 mii tone.

In anul nenorocit de criză au venit două societăți streine să propue statului să-i dea terenurile sale. Atunci s'a ridicat țera în contra unei asemenea concesiuni și s'a dic, ca să se păstreze terenurile pentru un timp mai bun. La 1902 a venit a doua órá Standard Oil, ca să obție terenuri petrolifere, dér fie-care a dic, că trebuie să esploatăm noi terenurile.

Decă statul n'a voit să dea terenurile sale, i-s'a cerut în schimb să facă el ceva în acest scop și a făcut rezervoriile de petrol din portul Constanța. Importanța petrolului nostru, decă luăm cei din urmă 7 ani, este destul de vădită. In fie-care an avém un spor de produțiune de 25 la sută.

Din avéntul pe care l'a luat esploatarea petrolului, au eșit cele două oferte din urmă, una dela Disconto și alta a capitaliștilor americani pentru a doua órá. Propunerea dela Disconto s'a înlăturat ca nefiind conformă cu interesele nóstre. La 1904 a venit o nouă propunere din partea unui grup franco-rus, în care se aflau Rothschild, Nobel și Mancasseff. In numele acestei societăți a venit Dr. Fialla din Viena ca să trateze.

Deórece d. Fialla era reprezentantul celor mai mari capitaluri, d-sa, pe atunci șef al guvernului, a trebuit să între în vorbă cu densusl.

Propunerea d-lui Fialla a deșteptat gândirea capitaliștilor români și e lucru firesc, ca și aceștia să se preocupe de acésta bogăție a țerii, căci câștigul se resfrânge asupra țerii întregi. Aceștia au format societatea »România«, care voiesc să esploateze terenurile petrolifere și a strins în puține zile 15 milioane de Lei. Acest lucru stă înaintea nóstră și trebuie să-l cumpănim bine, indiferent de partide politice. Impulsiunea formării unei astfel de societăți a dat-o chiar un conservator de baștină d. Lascar Catargiu.

D. Sturdza încheie dicénd, că a făcut acésta interpelare, spre a scí cari sunt în-

Licitațiune minuendă.

Pentru repararea bisericii gr-cat. din Vad, (comitatul Făgăraș), să escrie licitațiune minuendă pe 9 Iulie 1905, la 10 ore a. m. în edificiul școlii. Prețul strigării 7800 cor. Planul și preliminarul de spese precum și condițiunile se pot vedea la oficiul parochial gr-cat. din Vad.

Ioan Bunea, George Ursu.
paroch gr-cat. 2-3.1790. curator primar.

Domnii înaintați în vîrstă nu sunt

omeni bătrâni, dacă vor întrebrința Table-
cei mai renumiți medic americani, care resti-
tue puterea bărbătească is-
torită. Mijloc exclusiv con-
tra impotenței. Apărat prin lege. **„Lydol“**.

Prețul 6 cor. Se trimite ținuc cu posta în
tote părțile continentului de

Farmacia J. Raditz la Crucea Budapest
albă. Fövám-ter 6
Deposit principal la farmacia J. v. Török, Ki-
rály-utca și în farmacia Palatinului-Imperial,
Váczi-körút 17.

**Cel mai
bun
cosmetic!
Pentru
DAME
indispensabil!**

Frumusețea femeieșă

se pôte obține, de-
sevărsi și ținea
folosind

Acastă
vestită
pomadă fa-
ce să dispară
pistruiile, pete
de ficat, sgrăbun-
țe și alte necură-
țenii ale pielii, nu-
mai puțin sbărcitură
și puncte de vîrsat.
Inviorază teintu în alb,
fii și firesc. Prețul: bor-
can mare 2 cor., mic 1 cor.
Pudră Margit (în 3 colori) 1 c.
20 b. Săpun Margit 70 b. Pasta
de dinți Margit 1 cor. Apă de
obraz Margit 1 cor. Se trimite
cu rambursă, seu trimitendu-
se prețul de produent.

Escoelenta și sigură, ca-
re nu conține nici
argint viu, nici
plumb; cu totul
inofensivă. Se
capătă în far-
macii dro-
guerii și
parfu-
merii.

CREMA-MARGIT
de JULIUS FÖLDES.

Efect minunat,
iute și sigur.

Apărată prin lege.

A se feri de
imitații.

KELEMEN von FÖLDES,
farmacist în Arad.

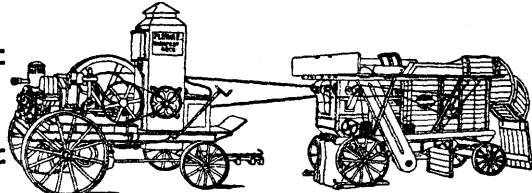
Deposite în Brașov la farmaciile: Jul. Hor-
nung, Emil Jekellus, Fr. Kelemen, Victor Klein,
Rud. Kugler, Eugen Neustädter, Heinrich Obert,
Victor Roth, Friedrich Stenner.

**Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“**
se pot face ori și când pe timp mai
indelungat seu lunare.

B. DENES, BUDAPEST VI, Váczi-körút 61.

Representanța generală și deposit.
A c. și r. priv. Fabrica de **Mașini și Motore,**

Brauner & Klasek

Succesor
Ing. E. PLEWA.

Recomandă **MOTORE** stabile cu Vapor, Benzin, Gaz, dela 2—100 HP. Locomobile-
Benzin dela 2—20 HP. Instalații cu gaz sugativ în totă mărimea. Spese de exploatare
2—3 bani pentru HP. și oră. **Prețuri ieftine. Condiții de plată convenabile.**
Peturi curente oratis. Se caută reprezentanți solidi pentru provincie.
Acedepo... Breilner își rezerva dreptul de a...

VILIEGIATURĂ

pe „Curmătură“ (Schneckenberg),
în Brașov (Blumena), Strada Morii nr. 17,
și în ulicióra canalului Timiș nr. 2,
care formeză un teritoriū complet. **se deschide**
în 11 Iunie st. n. (điua întâi de Rosale) la 3 ore p. m.

Acolo va fi Concert de Capela militară a reg. c.
și r. nr. 51, Friedrich Wilh. Ludvig Grossherzog von Baden,
sub conducerea personală a capelmai sterului, și se vor execu-
ta cele mai frumoșe piese, între cari și piese de echo.

Va veni la vândare o bere escoelentă așa numită
Bere Schneckenberg,
asupra căreia cu deosebire se atrage atențiunea.

Vor sta la dispoziția On. public mai multe **trăsuri gratis,**
și anume: 2 pe piață, 1 în prund (Scheiū) și 1 la Cafenúa
Neustädter. Tramvaiu merge la orele mai în jos indicate prin
Blumena și anume din piață: după amăzi la ora 2:25 m., la
3:35 m., la 4:10 m., la 5:20 m. și la 5:30 m. p. m.

Entrée de persoană 60 bani, copii 30 bani.

De sprijinul On. public se rógă

Administrațiunea.

Cea mai bogată baie feruginósă în acid carbonic
și baie de nămol, idroterapie rațională, **CURĂ** de zăr și lapte.

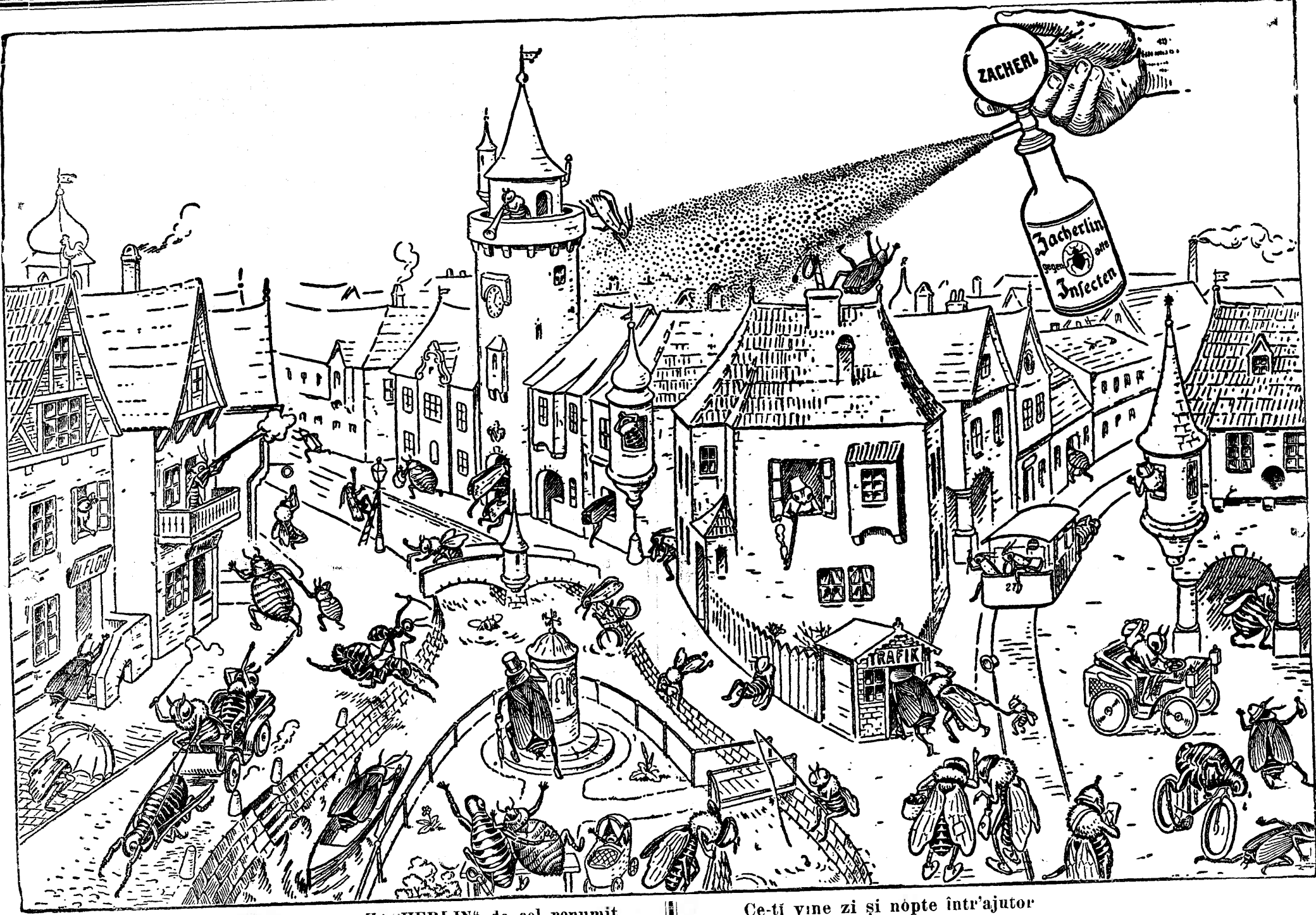
„DORNA“

(în Carpații Bucovinei)

stație a căilor ferate, situată la confluența Dornei și Bistriței aurie.
Palate monumentale de cură, apaducte din izvóre alpine,
canalisație, lumină electrică, cale pentru biciclete, Concerte ale
muzicii militare dela Regm. din Bistrița, excursiuni în Româ-
nia, Transilvania și Unguria apropiată, cu trăsura, călare și pe
plute. — Succese splendide la: bóle de nervi, bóle femeesci și
cele de inimă, la anemie, arteriosclerosă și exodate.

Prospecte gratis.

Informații medicale se pot lua la medicul stabilimentului de băi
cons. imp. **Dr. ARTHUR LOEBEL.** 9—10.1749.

Dacă doresci „ZACHERLIN“ de cel renumit,
Nu-l cumpăra în hârtie învălit.
În sticle se vinde cel „veritabil“,
Cu drept de marcă, și-i admirabil.

Ce-ți vine zi și nopte într'ajutor
Si te feresce de plaga insectelor.
Ca să te convingi mai pe deplin
Caută după placatul lui Zacherlin.